

ingediend op **2122** (2023-2024) – Nr. 1
11 april 2024 (2023-2024)

Voorstel van resolutie

van Philippe Muyters, Peter Van Rompuy, Willem-Frederik Schiltz,
Annick De Ridder, Robrecht Bothuyne en Sofie Joosen

over het openen van de politieke dialoog
met de Europese Commissie
over de concurrentiekracht
van de Europese en Vlaamse industrie

TOELICHTING

De huidige crises, waaronder hoge energieprijzen en grondstoffentekorten, alsook het gebrek aan geschoolde arbeidskrachten en financiële middelen, leggen een aanzienlijke druk op de Vlaamse en Europese productiesectoren. Die uitdagingen vinden plaats tegen de achtergrond van ingrijpende geopolitieke verschuivingen en economische ontwikkelingen, zoals oneerlijke staatsfinanciering door China en subsidies via de Inflation Reduction Act in de Verenigde Staten. De drastische maatregelen die economische grootmachten zoals de Verenigde Staten, Rusland en China nemen, hebben wereldwijd aanzienlijke gevolgen voor de economie.

De Europese Unie werkt aan een antwoord en ontwikkelt steun- en herstelinitiatieven. Dat is terecht, gezien de noodzaak van een nieuw strategisch kader om het concurrentievermogen te versterken. Dat kader moet duidelijkheid, voorspelbaarheid en vertrouwen bieden aan de Vlaamse en Europese industrie, en tegelijkertijd tegenstrijdige regelgeving, complexiteit in de wetgeving en overmatige rapportage aanpakken.

De EU is een belangrijke economische grootmacht dankzij haar eengemaakte markt en haar productiviteit en innovatieve kracht. Het behoud daarvan is essentieel voor de welvaart van Europese burgers. Vooral voor Vlaanderen is het beschermen en versterken van het concurrentievermogen van cruciaal belang vanwege de open Vlaamse economie, waarbij handel en een sterke eengemaakte markt van onschatbare waarde zijn.

De EU tekende met de 'Green Deal Industrial Plan for the Net-Zero Age' een strategie uit die de concurrentiekracht van Europese bedrijven en industrie moet versterken. Die strategie richt zich op het vergroten van de productiecapaciteit voor groene technologieën en producten, en het waarborgen van de concurrentiekracht van Europa. Het plan rust op de volgende vier pijlers:

- een voorspelbaar en vereenvoudigd regelgevingskader;
- een snellere toegang tot financiering;
- de verbetering van vaardigheden;
- open handel voor veerkrachtige toeleveringsketens.

De uitdagingen van de klimaattransitie en de ambitieuze EU-doelstellingen vormen voor de industrie en bedrijven, en voor de energie-intensieve sectoren in het bijzonder, een complex vraagstuk.

Op 3 februari 2023 heeft de Vlaamse Regering haar visienota 'Naar een Versterkte Concurrentiekracht van de Europese Industrie' gepresenteerd. Het Vlaams Parlement heeft de nota uitvoerig besproken tijdens een gedachtewisseling met de minister-president en met het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (VLEVA), dat naar aanleiding van de zitting het brede Vlaamse middenveld heeft bevraagd over de mogelijke struikelblokken en de focus die de EU moet leggen.

De 'Verklaring van Antwerpen voor een Europese Industrial Deal', die op 20 februari 2024 tijdens een Europese industrietop met vertegenwoordigers van Europese industrie-federaties, vakbondsorganisaties en overheidsadministraties werd aangekondigd, toont aan dat de aandacht voor een sterkere Europese concurrentiekracht gerechtvaardigd is. De verklaring bevat tien concrete acties voor een strategisch industriebeleid dat ondernemingen een noodzakelijk beleidskader biedt met meer duidelijkheid, voorspelbaarheid en vertrouwen.

Met dit voorstel van resolutie onderschrijft en steunt het Vlaams Parlement de visie van de Vlaamse Regering op de nieuwe Europese strategie voor het concurrentievermogen. De ontwikkeling van een versterkt en gefocust industrie- en

innovatiebeleid is een absolute prioriteit, met als doel de concurrentiekracht te bevorderen. Vlaanderen moet op dat vlak een leidende positie innemen binnen de Europese Unie.

De prioriteiten en krachtlijnen van het Vlaams Parlement omvatten een gelijk speelveld, versterking van de interne markt en het terugdraaien van de verregaande versoepeling van de regels voor staatssteun. Verder pleit het Vlaams Parlement voor een sterke focus op onderzoek en ontwikkeling (O&O) en voor minder regel-druk, met voldoende aandacht voor kmo's en een snellere toegang tot financiering. Ten slotte vraagt het Vlaams Parlement om een meer gericht handelsbeleid te voeren en meer in te zetten op vaardigheden.

Het Vlaams Parlement verzoekt de Vlaamse Regering om tijdens het Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie alles in het werk te stellen om een integraal en geïntegreerd industriebeleid te realiseren en daarover een politieke dialoog met de Europese Commissie op te starten.

Philippe MUYTERS
Peter VAN ROMPUY
Willem-Frederik SCHILTZ
Annick DE RIDDER
Robrecht BOTHUYNE
Sofie JOOSEN

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

– gelet op:

- 1° de Vlaamse visienota 'Naar een Versterkte Concurrentiekracht van de Europese Industrie', die de Vlaamse Regering op 3 februari 2023 heeft goedgekeurd (*Parl.St. VI.Parl. 2022-23, nr. 1569/1*);
- 2° de bespreking van die Vlaamse visienota op 2 mei 2023 met Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, en Matthias De Moor, diplomatiek vertegenwoordiger van Vlaanderen bij de Europese Unie (*Parl.St. VI.Parl. 2022-23, nr. 1569/2*);
- 3° de bespreking op 9 mei 2023 met Jan Buysse, algemeen directeur van het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (VLEVA), over de bevraging over die Vlaamse visienota die het bij zijn leden heeft gehouden (*Parl.St. VI.Parl. 2022-23, nr. 1569/2*);
- 4° de 'Green Deal Industrial Plan for the Net-Zero Age', die de Europese Commissie op 1 februari 2013 heeft gepubliceerd. Dat plan heeft tot doel de productiecapaciteit voor groene technologie en producten te versterken, en de concurrentiekracht van Europa te vrijwaren. Het is gestoeld op vier pijlers: een voorspelbaar en vereenvoudigd regelgevingskader, een snellere toegang tot financiering, de verbetering van vaardigheden en een open handel voor veerkrachtige toeleveringsketens;
- 5° de 'Verklaring van Antwerpen voor een Europese Industrial Deal', die op dinsdag 20 februari 2024 werd bekendgemaakt in het kader van een Europese industrietop met vertegenwoordigers van Europese industrieorganisaties, vakbondsorganisaties en overheidsadministraties. In die verklaring worden tien concrete acties voor een strategisch industriebeleid uiteengezet, dat ondernemingen een noodzakelijk beleidskader biedt dat meer duidelijkheid, voorspelbaarheid en vertrouwen creëert;

– overwegende dat:

- 1° Vlaanderen een belangrijke rol speelt in het industriële landschap van Europa en een vooraanstaande wereldspeler is op het gebied van productiviteit, innovatie, investeringslocaties en handel;
- 2° de verschillende crises, de hoge energieprijzen en de tekorten aan grondstoffen, geschoolde arbeidskrachten en financiële middelen de Vlaamse en Europese (strategische) productie onder druk zetten, in een context van ingrijpende geopolitieke verschuivingen en economische ontwikkelingen, zoals oneerlijke staatsfinanciering door China en subsidies via de Inflation Reduction Act in de Verenigde Staten;
- 3° er een nieuw strategisch beleidskader voor het versterken van het concurrentievermogen nodig is. Dat beleidskader moet duidelijkheid, voorspelbaarheid en vertrouwen bieden aan de Vlaamse en Europese industrie, waarbij tegenstrijdige regelgeving en doelstellingen, de te grote complexiteit van de wetgeving en overmatige rapportage worden aangepakt;
- 4° Vlaanderen voor een open economie en internationalisering pleit en naar een open strategische autonomie streeft, om de impact van geopolitieke spanningen, pandemieën, klimaatomstandigheden of zelfs oorlogen op het economische en maatschappelijke weefsel te verminderen;
- 5° een ambitieus industriebeleid de belangrijkste hefboom is voor jobcreatie, meer welvaart en de overgang naar een duurzame samenleving. Bovendien moet een effectief Europees industriebeleid uitgaan van de eigen sterktes en toekomstgericht werken, zodat duurzame sterke clusters en waardeketens kunnen worden opgebouwd in Vlaanderen en in andere Europese regio's;

- onderschrijft en steunt de visie van de Vlaamse Regering over de nieuwe Europese strategie voor het concurrentievermogen;
- is van mening dat de Europese strategie voor het versterken van de concurrentiekracht moet worden onderbouwd door een sterk industrie- en innovatiebeleid, een goed functionerende interne markt, gerichte financiering en internationale partnerschappen;
- benadrukt dat niet protectionisme, maar een gericht handelsbeleid, met inachtneming van sociale en ecologische voorwaarden, essentieel is voor de diversificatie van aanvoerlijnen en een sterkere geopolitieke positie van de EU als geheel;
- onderstreept dat het in de eerste plaats noodzakelijk is om de interne markt verder te verdiepen, te verbreden en te versterken, waarbij een te verregaande versoepeling van staatssteunkaders ingaat tegen het fundament van de interne markt en leidt tot een ongewenste subsidierace met verstoring van het gelijke speelveld tussen lidstaten;
- vraagt om op Europees niveau de overregulering aan te kaarten, alsook de bijbehorende administratieve rompslomp en rechtsonzekerheid in vergunningsprocedures, waarbij niet alleen bedrijven maar ook lidstaten steeds meer te maken krijgen met toenemende Europese rapportagedruk;
- vraagt aan de Vlaamse Regering om:
 - 1° de ontwikkeling van een versterkt en gefocust industrie- en innovatiebeleid te beschouwen als een absolute prioriteit met als doel de concurrentiekracht te bevorderen, en ernaar te streven om op dat vlak een leidende positie in te nemen binnen de Europese Unie;
 - 2° in het kader van het Belgische voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie alles in het werk te stellen om een integraal en geïntegreerd industriebeleid te realiseren en daarop te blijven voortbouwen na afloop van het Belgische voorzitterschap;
 - 3° een actieplan op te maken dat leidt tot een administratieve vereenvoudiging voor de Vlaamse industrie;
 - 4° het openbaar aanbestedingsbeleid van de Vlaamse overheid aan te passen aan de nieuwe geopolitieke en economische realiteit, en andere factoren zoals geografische, sociale en ecologische parameters meer te laten doorwegen;
- roept de Europese Commissie op om:
 - 1° in de eerste plaats de interne markt verder te verdiepen, te verbreden en te versterken, met inbegrip van de strikte handhaving van bestaande regels, en de eengemaakte kapitaalmarkt en de bankenunie te voltooiën zodat kapitaalbewegingen en noodzakelijke investeringen worden vergemakkelijkt;
 - 2° het gelijk speelveld binnen de Europese interne markt weer te herstellen door staatssteun te beperken tot doelgerichte investeringen die beperkt worden in de tijd en die gericht zijn op sectoren die te maken hebben met marktfalen en op zwakkere economische regio's;
 - 3° onderzoek en ontwikkeling maximaal te valoriseren en daarbij consequent te streven naar excellentie en subsidiariteit, en te focussen op gebieden waarvoor Europa een concrete toegevoegde waarde kan bieden;
 - 4° na te denken over en actie te ondernemen voor een efficiëntere en versnelde besteding van de al beschikbare EU-financieringsinstrumenten voor industrie- en innovatiebeleid, waarbij projecten worden gefinancierd op basis van de behaalde resultaten;

- 5° werk te maken van een voorspelbaar, samenhangend en vereenvoudigd regelgevend kader en de steeds groeiende regel- en rapportagedruk bij de totstandkoming en uitvoering van regelgeving, instrumenten en initiatieven tegen te gaan, met proportionaliteit als leidend principe;
 - 6° voortdurend te werken aan een proactief en ambitieus Europees handelsbeleid door handelsovereenkomsten met nieuwe partners te sluiten en bestaande overeenkomsten uit te breiden. Op die manier worden nieuwe marktopeningen gecreëerd en wordt de markttoegang voor Vlaamse en Europese bedrijven verbeterd. Dat handelsbeleid kan de hefboom vormen voor een socialer en meer op ecologie gericht beleid, waarbij er meer aandacht gaat naar de markten waarop Europa vandaag minder actief is, maar die wel over groeipotentieel beschikken;
 - 7° een waardeketenbenadering te hanteren in de Europese grondstoffenstrategie, in combinatie met het opzetten van nieuwe brede netwerken en partnerschappen;
 - 8° werk te maken van een EU-energiestrategie, met projecten voor betaalbare en koolstofarme hernieuwbare energie en kernenergie;
 - 9° werk te maken van een duidelijk EU-beleid, geschikte infrastructuur en strategische partnerschappen rond koolstofarme energiebronnen en dragers;
- vraagt aan de Europese Commissie om deze resolutie te behandelen in het kader van de politieke dialoog en aan te geven op welke manier ze er rekening mee zal houden;
 - vraagt aan de voorzitter van het Vlaams Parlement om deze resolutie aan de Europese Commissie te bezorgen.

Philippe MUYTERS
Peter VAN ROMPUY
Willem-Frederik SCHILTZ
Annick DE RIDDER
Robrecht BOTHUYNE
Sofie JOOSEN